Було це за давніх часів. Надумалися якось лісові звірі обрати собі Царя. Посходилися вони на велику галявину й по тривалій суперечці поклали: нехай кожен покаже, на що він здатен. Хто зробить щось найкраще — того й оберуть царем.

Посідали всі кружка, залишивши на середині вільне місце. Туди виходили один за одним звірі й показували різні штуки.

Перший вийшов могутній лев і так заревів, аж земля затремтіла. Звірі, жахнувшися, сховалися одне за одного, а малеча, плачучи, тулилася до матерів.

Потім виступив слон із стовбуром величезного дерева в хоботі. Легко, мов пір'їну, підняв деревину й поклав собі на спину, а потім жбурнув далеко геть.

За ним вийшов тигр. Примірявся — і одним стрибком перескочив галявину.

Показав себе й заєць — так прудко помчав колом, що не встигли звірі змигнути оком, як він уже тричі оббіг галявину.

Кінь перескочив високу жердину; кріт за мить прорив підземний хід під галявиною. Віслюк похвалився своїм голосом; два півні показали своє бойове мистецтво в герці.

Останньою вийшла мавпа й затанцювала так кумедно, що всі зареготали. Всі звірі — великі та малі, дужі та слабкі — аж качалися, аж за животи бралися.

Сміялися довго — поки мавпа покинула танцювати. А тоді зусебіч загукали:

— Мавпа! Мавпа — ось наш царі

— Іншого царя не треба!

Лиш один звір не сміявся, не кричав, не плескав у долоні — лисиця. Вона крутилася поміж усіх і бурчала:

— Чи ви при своєму глуздові? Мавпа — цар?! Та хто вона за одна та мавпа? Тільки й уміє, що блазнювати та гризти горіхи. А чи годна вона звитяжно воювати, як належить цареві? Ні. Чи годна дати всьому лад? Ні. Чи годна розпізнати потаємних ворогів і дати їм такого перцю, щоб на все життя затямили? Чи годна їх обхитрувати? Ні, ні, ні!

Чи вміє вона красно говорити? Ні, де там!

То що ж вона тоді вміє? У танцях вихилятися та люд потішати? Де ж пак — які заслуги!

І, глянувши на мавпу, лисиця докинула:

— Диви, як набундючилася! Було б чого!

Та раптом очі лисиці спалахнули, і в них майнула лукава усмішка.

— Ну, зажди, я тобі зараз утну!

Відійшла лисиця далеченько й спинилася під високим деревом. Ще коли бігла на галявину, бачила там пастку, а в ній шматок м'яса. Лисиця скрушно похитала головою:

— Якийсь бідолаха попадеться туди!

Тепер підбігла вона до дерева, глянула — м'ясо на місці. Лисиця помчала назад на галявину. Мавпу й досі оточували звірі.

— Ану розступіться, дайте дорогу! І я хочу привітати царя!

Звірі розступилися.

— Хай живе наш цар! — закричала лисиця й тричі вклонилася мавпі. — Хай живе царська корона — наша честь і гордість! Щасливого царювання тобі, твоїм дітям, онукам і всьому твоєму родові довіку.

І, повернувшись до звірів, солоденько мовила:

— Ви обрали справжнього царя.

— Красно дякую,— відповіла мавпа, скривившися так кумедно, що звірі знову засміялися.

Лисиця подумки зауважила:

"Стривайте лишень — зараз ще не так реготатимете".

— Царю мій,— провадила далі вголос,— я давно мріяла зробити тобі подарунок. Але я бідна лисиця і не маю нічого гідного твоєї величі. Та сьогодні мені пощастило — я знайшла в лісі скарб. Тож прийми його від мене, бо тільки царям належить володіти скарбами.

— Який скарб? — спитала мавпа.

— Ходімо, царю мій, я покажу.

— Ходімо,— радо згодилась мавпа та й подалася за лисицею.

— Ану ж бо й ми глянемо,— сказав котрийсь із звірів.

— Ходімо всі! Ходімо!

І всі посунули слідом за мавпою.

Незабаром лисиця спинилася й, показавши мавпі на м'ясо в пастці, мовила:

— Скарб там, царю мій. Візьми-по його сам.

Мавпа, простягти руки, прожогом кинулась до пастки. Аж раптом щось клацнуло, й пастка защепнулася.

— Гей, лисице, тут тільки шматок м'яса! Це такий скарб? Ану відчини мені, я хочу вийти! — жалібно загукала мавпа.

— Стривай, пані мавпо,— сказала лисиця, забачивши на стежці звірів.— Зажди трохи, вийдеш.

Коли звірі підійшли ближче, лисиця показала їм на мавпу:

— Бачите, якого царя ви обрали? Пишайтеся тепер ним!

Звірі оточили пастку. Дивляться — а там мавпа, зіщулена й жалюгідна.

— Що сталося? — питають здивовані звірі.— Як вона туди влізла? Де скарб?

— Спитайте її! — переможно засміялася лисиця.— А скарб — то шматок м'яса! Пані мавпа кинулась у воду, не спитавши броду. От і

вскочила в халепу. І цього недоумка, любі мої, ви обрали царем? Чого ж мовчите?

Звірі дивилися то на лисицю, то на мавпу. Нарешті озвався вовк:

— Правду лисиця каже!

— Авжеж, правду! — підхопили всі.— Ніяк не випадає мавпі царювати!

— Тож скиньмо її з престолу! — вигукнула лисиця.— Бо інакше весь світ з нас глузуватиме!

— Мудро каже лисиця... Та спершу визволімо мавпу з пастки. А потім оберімо нового царя!

— Чудово! — зраділа лисиця.— Нарешті я чую голос розуму. Отож випустили звірі мавпу та добре посміялися з неї. А згодом посідали знову кружка на галявині — обирати нового царя.

Вийшла на середину лисиця й сказала:

— Тепер будьте розважні. Правду кажучи, сердешна мавпа не винна. Що вона вміла — те й показувала. Винні ви самі, бо ні сіло ні впало обрали царем блазня, не подумавши, до якого лиха він може вас довести.